RHO ADVISEURS - MEMO

DATUM 13 maart 2024

ANALYSE BAL - WIJZIGING OMGEVINGSPLAN GEMEENTELIJKE VERORDENINGEN ZEEWOLDE

Het Bal en maatwerk

In het Bal stelt het Rijk algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Daarbij staat ook of voor die activiteiten een melding of omgevingsvergunning nodig is en wie het bevoegd gezag is. Het Bal geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving. In het Bal staan regels over een groot aantal activiteiten:

- Milieubelastende activiteiten;
- Activiteiten in of bij waterstaatswerken in beheer bij het Rijk;
- Activiteiten rond rijkswegen, spoorwegen en luchthavens;
- Activiteiten die de natuur raken;
- Activiteiten die cultureel erfgoed of werelderfgoed raken;

(en landinrichtingsactiviteiten, gelegenheid bieden tot zwemmen en baden in een badwaterbassin, wateronttrekking voor industriële toepassingen en voor de drinkwatervoorziening, ontgrondingsactiviteit op land en regionale wateren en lozingsactiviteit van schepen).

Het Bal biedt verschillende mogelijkheden tot het opstellen van lokaal maatwerk (hoofdstuk 2 van het Bal), in de vorm van:

- **Maatwerkregels**;
- Maatwerkvoorschriften;
- Toestaan van gelijkwaardige maatregel.

Het Bal bepaalt niet dat zaken in het omgevingsplan geregeld *moeten* worden. Het is eerder andersom; indien het Bal een onderwerp uitputtend regelt, mag daarover in het omgevingsplan niets worden opgenomen. Indien er wel een mogelijkheid tot aanvulling bestaat via maatwerkregels, is dit altijd een bevoegdheid. Op grond van artikel 2.12 van het Bal bestaat de mogelijkheid om maatwerkregels te stellen. Er kan echter geen maatwerkregel worden gesteld over:

- Het aanwijzen van de milieubelastende activiteit, dus een milieubelastende activiteit blijft een milieubelastende activiteit op grond van het Bal;[1]
- een vergunningplicht (mag niet worden gewijzigd in een meldplicht of vergunningvrij gemaakt worden, aanvullende vergunningplichten mogen wel).

Artikel 2.12 (maatwerkregels)

1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over artikel 2.11, afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3 tot en met 5, met uitzondering van bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk.
2. Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3 tot en met 5, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, als bedoeld in artikel 2.2.
4. Een maatwerkregel wordt voor milieubelastende activiteiten gesteld in het omgevingsplan of in de omgevingsverordening en voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk in de waterschapsverordening.

Ook mag worden afgeweken van een bepaling over een meldingsplicht. Hiervoor gelden de volgende randvoorwaarden.

[1] Wat wel mag is dat binnen het omgevingsplan eigen aanvullende (lokale) milieubelastende activiteiten worden benoemd, dit is echter geen maatwerkregel.

Artikel 2.14 (afbakening mogelijkheid maatwerkregels over meldingen)

Een maatwerkregel waarmee wordt afgeweken van een bepaling over een melding uit hoofdstuk 4 kan alleen inhouden een aanvullend verbod om zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag een activiteit te verrichten en kan worden gesteld vanwege:

a. uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de wet, en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
b. uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, van de wet; of
c. uitoefening van taken op het gebied van het voorkomen of beperken van geluidhinder, het beschermen van de kwaliteit van het grondwater, het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b, c en d, van de wet.

De randvoorwaarden die worden gesteld aan het opnemen van maatwerk ten aanzien van het opnemen van extra vergunningplichtige gevallen, zijn opgenomen in artikel 2.15.

Artikel 2.15 (afwijken van aanwijzing vergunningplichtige gevallen: aanvullende vergunningplichten)

1. In afwijking van de bepalingen in hoofdstuk 3 waarin vergunningplichtige gevallen van milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringtechnisch werk worden aangewezen, kan een aanvullend verbod worden gesteld om een activiteit zonder omgevingsvergunning te verrichten.
2. Het aanvullende verbod kan worden opgenomen in:
    a. het omgevingsplan, vanwege uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de wet, en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
    b. de waterschapsverordening, vanwege uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, van de wet; of
    c. de omgevingsverordening, vanwege uitoefening van taken op het gebied van het voorkomen of beperken van geluidhinder, het beschermen van de kwaliteit van het grondwater, het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b, c en d, van de wet, of de zorg voor een gesloten stortplaats, bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer.

In het Bal staat vervolgens per activiteit aangegeven binnen welke randvoorwaarden maatwerk is toegestaan en ook wanneer voor bepaalde activiteiten het maatwerk is uitgeschakeld.

Maatwerkregels komen terecht in het omgevingsplan. De gemeente kan alleen maatwerkregels opnemen binnen de (zoals hierboven beschreven) randvoorwaarden die het Bal stelt. Het is van belang te weten welke milieubelastende activiteitenvoorkomen in de verordeningsregels en of de gemeente Zeewolde aanvullende maatwerkregels kan en wil stellen. Hierin zal de gemeente een keuze moeten maken.

Milieubelastende activiteiten uit de verordeningen

In de verordeningen komen verschillende activiteiten voor die als milieubelastende activiteit in de zin van de Omgevingswet kunnen worden aangemerkt. Hierbij kan worden gedacht aan:

- verontreiniging door honden;
- activiteiten die geluidhinder veroorzaken;

- opslag van voertuigen en andere stoffen;
- festiviteiten;
- etc.

Hoofdstuk 3, 4 en 5 Bal

Voor de verordeningsregels die naar het omgevingsplan gaan, is het Bal doorlopen om te kijken of de activiteiten waarover regels worden gesteld, zijn aangewezen als milieubelastende activiteit. Indien dit het geval is staan de inhoudelijke regels voor deze activiteiten in hoofdstuk 4 en 5 van het Bal. In het Bal zijn voor geen van de milieubelastende activiteiten uit de verordeningen regels opgenomen.

Conclusie

In de verordeningen worden geen milieubelastende activiteiten als bedoeld in het Bal gereguleerd, dus het Bal is niet van toepassing.

Hoofdstukken die überhaupt niet van toepassing zijn op de verordeningsregels

De hoofdstukken in het Bal die in ieder geval niet van toepassing zijn op het plangebied en de te regelen activiteiten, betreffen de volgende:

- Hoofdstuk 6 gaat over activiteiten in of bij waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, dit is niet van toepassing op het plangebied.
- Hoofdstuk 7 gaat over de Noordzee, dit is niet van toepassing.
- Hoofdstuk 8 gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk, dit is ook niet van toepassing.
- Hoofdstuk 9 gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen, dit is ook niet van toepassing.
- Hoofdstuk 10 gaat over activiteiten rond luchthavens, dit is ook niet van toepassing.
- Hoofdstuk 11 gaat over activiteiten die de natuur betreffen, dit is ook niet van toepassing.
- Hoofdstuk 12 gaat over landinrichtingsactiviteiten, dit is niet van toepassing.
- Hoofdstuk 13 gaat over activiteiten die cultureel erfgoed betreffen. Het hoofdstuk gaat over rijksmonumentactiviteiten en archeologische toevalsvondsten in de exclusieve economische zone, buiten de aansluitende zone. Dit is niet van toepassing.
- Hoofdstuk 14 gaat over activiteiten die werelderfgoed betreffen, dit is niet van toepassing op de verordeningsregels.
- Hoofdstuk 15 gaat over gelegenheid bieden tot zwemmen en baden, dit is niet van toepassing in het plangebied.
- Hoofdstuk 16 gaat over grondwateronttrekkingen en ontgrondingen op land en in regionale wateren, dit is niet van toepassing.
- Hoofdstuk 17 gaat over afval van schepen in binnenwateren, dit is niet van toepassing.

Conclusie

Het Bal bevat geen zaken die opgenomen moeten worden in het omgevingsplan voor wat betreft de verordeningsregels. Indien het Bal een onderwerp uitputtend regelt, mag een omgevingsplan daarover niets regelen. Het omgevingsplan biedt alleen de mogelijkheid om maatwerkregels op te nemen. Het Bal geeft de randvoorwaarden aan waarbinnen maatwerkregels mogen worden gesteld. Maatwerk is niet mogelijk voor het aanwijzen van de milieubelastende activiteit, dus een milieubelastende activiteit blijft een milieubelastende activiteit op grond van het Bal.[2] Ook mag een vergunningplicht niet worden gewijzigd in een meldplicht of vergunningvrij gemaakt worden (aanvullende vergunningplichten mogen wel).

[2] Wat wel mag is dat binnen het omgevingsplan eigen aanvullende (lokale) milieubelastende activiteiten worden benoemd, dit is echter geen maatwerkregel.